

รายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการปฏิบัติงาน
ที่อาจเกิดการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน

โรงเรียนบางเดือนสถิตย์พิทยาคม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โรงเรียนบางเดือนสถิตย์พิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

คำนำ

โรงเรียนบางเดื่อนสฤติย์พิทยาคม ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิด ผลประโยชน์ทับซ้อน ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงาน ที่โปร่งใส ตรวจสอบ ได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้มากำหนดเป็น คู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โรงเรียนบางเดื่อนสฤติย์พิทยาคมอีกด้วย เพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

โรงเรียนบางเดื่อนสฤติย์พิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพื่อให้ข้าราชการและบุคลากรในโรงเรียนทุกคนได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนบางเดื่อนสฤติย์พิทยาคมให้เป็นโรงเรียนสุจริต

โรงเรียนบางเดื่อนสฤติย์พิทยาคม

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1	
บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
ส่วนที่ 2	
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	2
ส่วนที่ 3	
การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต	5
ส่วนที่ 4	
การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	11
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน	12

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหา ประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติ หน้าที่ สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์ สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรม ในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางผู้ที่จงใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็น จำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : CO) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประทุมิชอบในระดับ ที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อีกด้วย

โรงเรียนบางเดือนสถิตย์พิทยาคม จึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส สร้างค่านิยม วัฒนธรรมสุจริตให้เกิดในสังคมอย่างยั่งยืนจึงได้ดำเนินการจัดทำ แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผ่าน โครงการ/กิจกรรม/มาตรการต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน อันจะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
2. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
3. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้
4. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน

ส่วนที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เมื่อหลายปีที่แล้วหน่วยงานที่ชื่อว่า COSO หรือ The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission ได้ออกเอกสาร Internal Control – Integrated Framework ออกมา เพื่อให้องค์กรธุรกิจและหน่วยงานอื่นใช้ในการประเมินและปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการผสมผสานแนวคิดเรื่อง การจัดการความเสี่ยงเข้าไปจนทำให้พัฒนาขึ้น หลักการวิเคราะห์ประเมิน และจัดทำความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) มีดังนี้

1. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรให้เอื้อ (internal Environment)
2. การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (Objective Setting)
3. การระบุความเสี่ยงต่าง ๆ (Event Identification)
4. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
5. กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk Response)
6. กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง (Control Activities)
7. ข้อมูลและการสื่อสารคั่นบริหารความเสี่ยง (Information and Communication)
8. การติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยงต่าง ๆ (Monitoring)

การจัดการความเสี่ยงทั้ง 8 ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับขององค์กร ซึ่งถ้าองค์กรได้ ดำเนินการตาม 8 ขั้นตอนนี้อย่างละเอียดรอบคอบก็สามารถที่จะป้องกันผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงได้ รวมทั้งองค์กรยังสามารถมั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงนั้นอยู่ในวิสัยที่สามารถควบคุมได้ด้วยความมั่นใจ

การบริหารความเสี่ยง

ความหมายของความเสี่ยง

"ความเสี่ยง" หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ COSO ได้กำหนดความเสี่ยงไว้ 4 ประเภท

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผล หรือ ผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร / กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการ งบประมาณไม่เพียงพอ และ ไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ (Compliance Risk C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือ ความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญา ที่ ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และ การเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ บ่อยครั้ง การควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

2) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือ สภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

"การประเมินความเสี่ยง" หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนด แนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการ ควบคุมความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยง ในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ฝ่ายบริหาร ต้องประเมินความเสี่ยงทั้ง จากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างเพียงพอและเหมาะสม การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุปัจจัยเสี่ยง (Event Identification) องค์กรจะต้องทำความเข้าใจและระบุให้ได้ถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง

2 การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) องค์กรจะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อ องค์กรและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

3. การกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk Response) องค์กรจะต้องกำหนดวิธีการจัดการความ เสี่ยงโดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และความคุ้มค่าด้วย การบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง คือการประมาณโอกาสของความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและประเมินผล กระทบจากความเสี่ยงว่ามีมากน้อย เพียงใด เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กร โดยวัดคะแนนรวมจากจำนวนของโอกาสและ ผลกระทบของความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ ที่ บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรง ตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจ หน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์ จากทางราชการ โดยมิชอบ ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสีย จึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิด ความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมี สถานการณ์ หรือสภาวการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยิ่ง มีโอกาส ก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มา ดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงคั่นผลประโยชน์ทับซ้อนของโรงเรียน การวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้โรงเรียนทราบถึงความเสี่ยงคั่นผลประโยชน์ทับซ้อนที่ เกิดขึ้น และปัจจัยเสี่ยงที่ อาจเป็นเหตุทำให้

1. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบ ไม่ เพียงพอ

2. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในควมมีคุณธรรมความมีจริยธรรม 3.

การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และการยึด มั่นในหลักธรรมาภิบาล พร้อมกันนี้ ยังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิด โอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

ส่วนที่ 3

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

1. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจาก เป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือ จำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ

ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
4	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
2	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของ ผลกระทบ (impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

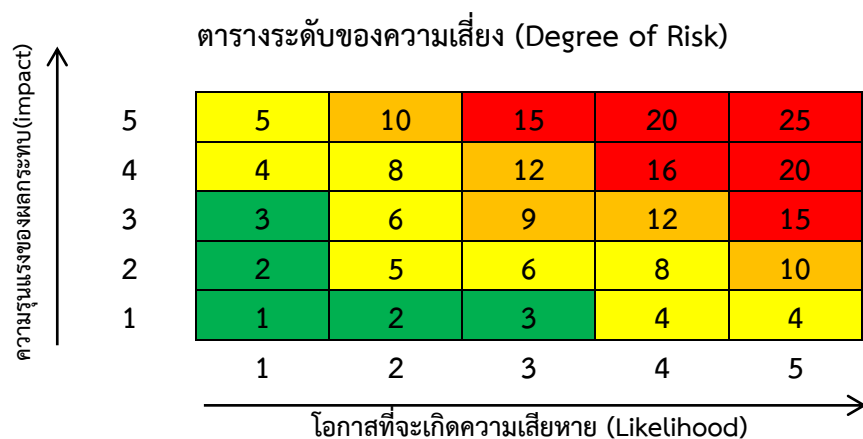
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15-25 คะแนน
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9-14 คะแนน
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4-8 คะแนน
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	1-3 คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ
(Likelihood x Impact)

จัดแบ่งเป็น 4 ระดับสามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน (4 Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	15 - 25 คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	9 - 14 คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
เสี่ยงปานกลาง (Medium)	4 - 8 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการ ควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	1 - 3 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

โรงเรียนบางเดือนสถิตย์พิทยาคม มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการ ดำเนินงานที่ อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

1) การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม คือ มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
- กระบวนการที่มีช่องทางเรียกรับหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลทางลบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

2) โดยมีกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสรุนแรงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- การรับเงิน
- จ่ายเงินงบประมาณ
- การใช้ราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- การเอื้อประโยชน์ระยะเวลาในการจัดส่งเอกสารใช้ความสนิทส่วนตัวในการรับเอกสารหรือโครงการ หลังจากระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลทำให้การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปล่าช้า
- การพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ความเสี่ยงที่จะใช้อำนาจหน้าที่ เพื่อคัดเลือกโรงเรียนให้สามารถเข้าร่วมโครงการนั้น ๆ โดยการให้ข้อมูล ให้คำแนะนำ หรือให้คะแนนกับโรงเรียน ผู้บริหาร หรือครู ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ และการใช้ความสัมพันธ์ ความสนิทคุ้นเคย เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก มากกว่าตามหลักเกณฑ์/เงื่อนไข
- ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีการจัดหาตัวผู้ค้าผู้รับจ้าง ก่อนส่งเรื่องให้พัสดุจัดทำเอกสารเบิกจ่าย
- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานของบุคคลที่รู้จักหรือได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาก่อน
- โอนเงินให้บุคคลที่ต้องการใช้เงินด่วน โดยที่เอกสารหลักฐานยังไม่ถูกต้อง หรือมีผู้อนุมัติยังไม่ครบ
- การดำเนินการตามระเบียบกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ ที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทำไม่ถูกต้อง เช่น การดำเนินการทางวินัย จะปรากฏทั้งในรูปคณะกรรมการหรือตรวจสอบในกลุ่มกฎหมายและคดีซึ่งจะมีการร้องขอ กดดันหรือไม่ผ่านการพิจารณา จึงทำให้การตรวจสอบ/การสอบสวน ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่วางไว้

- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบกฎหมาย

3) ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติใช้ออกสกระทำผิดในทางมิชอบด้วยหน้าที่
- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานเสียหาย ไม่เป็นที่น่าเชื่อถือของข้าราชการครู หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป
- การปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทุจริต อาจได้รับการลงโทษทางวินัย ถ้าพฤติกรรมดังกล่าวมีมูลความจริง

4) แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

(1) การเสริมสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรของโรงเรียนบางเดือนสถิตพิทยาคม รังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ เช่น

- การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของบุคลากรในโรงเรียนต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- เผยแพร่ค่านิยมและสร้างจิตสำนึกที่สร้างสรรค์ให้แก่ครูและเจ้าหน้าที่ เป็นประจำ
- จัดโครงการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูและเจ้าหน้าที่
- ชื่นชม ยกย่อง ประกาศเกียรติคุณให้แก่ครูและเจ้าหน้าที่ ที่มีการปฏิบัติงานดีเด่น
- การส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชา เป็นแบบอย่างที่ดี

(2) การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน เช่น

- การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
- การเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
- การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- จัดช่องทางกรรณการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

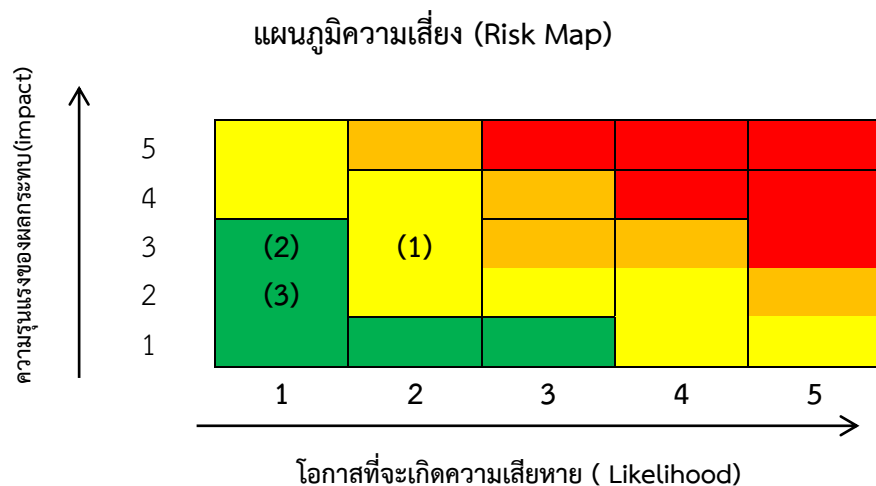
สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปี พ.ศ. 2564

โรงเรียนบางเดือนสถิตพิทยาคม กำหนดความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จำนวน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ
2. การนำทรัพย์สิน ส่วนราชการไปใช้ประโยชน์
3. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่า ก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยงซึ่งจะทำให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการเกิดทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
1	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ	2	3	6	1
2	การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ประโยชน์	1	3	3	2
3	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	1	2	2	3

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับ 1 (ปานกลาง = 6 คะแนน)
การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ประโยชน์	ลำดับ 2 (ต่ำ = 3 คะแนน)
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	ลำดับ 3 (ต่ำ = 2 คะแนน)

5. การกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง

ปัจจัยความเสี่ยง	แนวทางในการจัดการความเสี่ยง
- กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตามระเบียบ	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการ ควบคุมความเสี่ยง
- การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ประโยชน์	ยอมรับความเสี่ยง
- การปฏิบัติงานต่อเจ้าหน้าที่ไม่ เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	ยอมรับความเสี่ยง

6. การกำหนดกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง

"กิจกรรมการควบคุม" หมายถึง นโยบายและวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรขององค์กร ปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการสนองตอบ โดยมีการปฏิบัติตามในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อป้องกันหรือลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการควบคุม ภายใน สำหรับกิจกรรมการควบคุมในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่งานภายในองค์กรอย่างเหมาะสม ไม่

มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยงต่อความเสียหาย ตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่เหมาะสมทดแทน กิจกรรมการควบคุม ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ

7. การจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร

โรงเรียนบางเดือนสธิตยพิทยาคม จะต้องมีการบริหารจัดการสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน เพื่อปกป้ององค์กรจากความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากความเสี่ยง และเพื่อความสามารถในการดำเนินพันธกิจขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ ไม่ใช่แค่เพียงการปกป้องสินทรัพย์สารสนเทศหรือองค์กรเพียงเท่านั้น

8. การติดตามร่องรอยความเสี่ยง

เป็นการติดตามเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการความเสี่ยงการทุจริตว่า ได้ดำเนินการไปขึ้นใดบ้างแล้ว

ส่วนที่ 4

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารความเสี่ยงการทุจริต ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการความเสี่ยง

1. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง
2. การใช้ค่านิยมความเสี่ยงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับแบบเดียวกันและใช้ร่วมกันในองค์กร
3. การปฏิบัติตามกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
4. กระบวนการในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
5. ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการจัดการความเสี่ยง
6. การสื่อสารภายในองค์กรและการสื่อสารให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
7. การติดตามและการวัดผลการบริหารความเสี่ยง
8. การปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อควบคุมความเสี่ยง
9. การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากร
10. การให้รางวัลจากผลสำเร็จ

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน

ปัจจัยที่ จะ เกิดความ เสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเลาดำเนินการ									ผู้รับผิดชอบ	
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง		ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4				
					ม.ค. 64	ก.พ. 64	มิ.ย. 64	เม.ย. 64	พ.ค. 64	มิ.ย. 64	ก.ค. 64	ส.ค. 64	ก.ย. 64		
1. กระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไป ตาม ระเบียบ	2	3	6	1. ควบคุมกำกับ ดูแล ให้ ข้าราชการและบุคลากรให้ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนว ทางการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธี พิเศษอย่างเคร่งครัด 2. ควบคุม กำกับดูแล เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการ จัดซื้อจัดจ้าง จัดทำรายงาน สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง รายงาน ไตรมาสและเสนอให้ หัวหน้าส่วนราชการ รับทราบ ทุกครั้ง 3 .ควบคุม กำกับดูแล เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน พัสดุ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับ ผู้เสนอ งานใน การจัดซื้อจัดจ้าง 4.ควบคุม กำกับ ดูแล ให้ ข้าราชการและบุคลากรให้ ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อ จัดจ้างอย่างเคร่งครัด	←									→	กลุ่มที่เกี่ยวข้อง กลุ่ม บริหารงาน การเงิน

ปัจจัยที่ จะ เกิดความ เสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเลาดำเนินการ									ผู้รับผิดชอบ	
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง		ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4				
					ม.ค. 64	ก.พ. 64	มิ.ย. 64	เม.ย. 64	พ.ค. 64	มิ.ย. 64	ก.ค. 64	ส.ค. 64	ก.ย. 64		
2. การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ประโยชน์	1	3	3	1.ควบคุม กำกับ ดูแล ให้ข้าราชการ และบุคลากรให้ปฏิบัติตามระเบียบ การเบิกจ่ายการเงินและการคลังอย่างเคร่งครัด 2.ควบคุม กำกับ ดูแล ข้าราชการ และบุคลากร ให้ปฏิบัติตามประกาศ หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อ ร้องเรียน และละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่และการประพฤติชอบ อย่าง เคร่งครัด	←										กลุ่มที่เกี่ยวข้อง กลุ่มบริหารงาน การเงิน
3. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	1	2	2	1. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ บุคลากร ให้ปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริต ของโรงเรียน อย่างเคร่งครัด 2. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ บุคลากร ให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ขอบังคับ เรื่องการรับของขวัญ สินน้ำใจ อย่างเคร่งครัด 3. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรปฏิบัติตามคู่มือ ผลประโยชน์ทับซ้อนโรงเรียน 4. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มงาน	←										กลุ่มที่เกี่ยวข้อง กลุ่มบริหารงานบุคคล